http://www.rusynacademy.sk

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

КУЛТУРНО–СПОЛОЧЕНЬСКЫЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

р. XIX
ч. 1 – 4
21. януара 2009
ціна 0,20 €

• **Світовый конґрес Русинів із центром у Пряшові** Вас позывать на ***1. РУСИНЬСКЫЙ СВІТОВЫЙ МАШКАРНЫЙ БАЛ,*** котрый буде **13. фебруара 2009 (пятніця) в просторах готела Дукля, Нам. леґіонарів 2 у Пряшові о 19.00 год.** В проґрамі выступлять: **три звізды русиньскых народных співанок**, котры шырять радость нелем міджі Русинами, і успішно презентують Русинів Словеньска, місто Пряшів і Пряшівскый край на многых акціях дома і за граніцями. Суть то: (злїва) **Анна Сервіцька, Марія Мачошкова** і **Анна Порачова**, котры буде на балї допроводжати гров на акордеоні **Йозеф Пірог (**на фотцї справа). Окрем них, в културнім проґрамі выступлять: фолклорна ґрупа ***Дубрава*** із Пряшова і загранічный гость: вокално-інштрументална ґрупа ***Гудацька тайстра*** з Ужгорода. До танця будуть грати популарны вокално-інштрументалны ґрупы ***Роланд*** із Чірча і ***Проблем*** із Кружлёва. *Ціна листка:* ***50 евр****. Листкы мож купити у* ***Інж. Михала Репчіка****, Алліанз – Словеньска поістёвня, а. с., ул. Словеньска 65 у Пряшові, чісло дверей 231, контакт:* ***0905 873 326.*** **Главна ціна – ШКОДА ФАБІЯ.** ***Тішыме ся на Вашу богату участь.***

Цінна публікація про вшыткых русиністів

Кінцём децембра 2008 вышла перероблена і доповнена публікація в русиньскім языку директоркы Інштітуту русиньского языка і културы Пряшівской універзіты в Пряшові – **ПгДр. Анны Пліїшковой, ПгД.:** ***Русиньскый язык на Словеньску (Короткый нарис історії і сучасности),*** котру як свою **6. публікацію** выдав **Світовый конґрес Русинів** із центром у Пряшові (204 стор.). **Тоту публікацію** в скороченій формі (116 сторінок) **в словеньскім языку** выдав у р. 2007 **Методічно-педаґоґічный центер у Пряшові**. В році 2009 выйде двоязычно – **по анґліцькы і русиньскы** у **Выдавательстві Колумбійской універзіты в Ню Йорку** в перекладї до анґліцького языка **проф. Патріції Крафчік. Докторка Пліїшкова** нелем за тоту публікацію, але і іншы, як і за свою дотеперішню научно-педаґоґічну роботу в сферї русиністікы дістала ся в минулім році до знамой персоналной енціклопедії ***Who is Who v Slovenskej republike.***

Обсяг найновшой книжкы ***Русиньскый язык на Словеньску (Короткый нарис історії і сучасности)*** творять дві основны капітолы: ***1. Списовный язык як інштрумент народной ідентіфікації Русинів, 2. Основны сферы фунґованя русиньского списовного языка на Словеньску***, якы суть розділены до підкапітол. На кінцї книжкы є образова прилога.

В 1. капітолї авторка занимать ся аналізов проб кодіфіковати русиньскый списовный язык в минулости, главно в часї 18. – 19. ст., аж до револючных змін в Европі в році 1989, як і рїшінём русиньского языкового вопросу по році 1989. Аналізує історічный контекст рїшіня проблему списовного языка Русинів у карпатськім ареалї, в котрім спробы о сформованя списовного языка ся операли о штири языковы базы: церьковнословяньску, (велико)руську, українську і о містны діалекты Русинів. Аж до януара 1995, кідь єден із містных діалектів Русинів быв знормованый і русиньскый язык быв офіціално выголошеный за списовный язык Русинів на Словеньску, ани єден із спомянутых языків із обєктівных а часом і субєктівных прічін ся не став їх офіціалным языком.

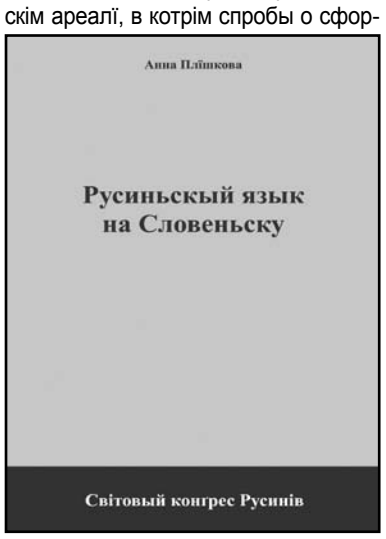

В 2. капітолї, котра ся складать із семох підкапітол, авторка аналізує фунґованя списовного русиньского языка на Словеньску в окремых функчных сферах: у родинній (в сферї каждоденной конмунікації), урядній, сценічно-театралній, медіалній, літературній, конфесійній і в школьскій сферї.

Роботы з тематіков русиньского языка, ёго функчных сфер і перспектів фунґованя в подобі реґіоналных і надреґіоналных варіантів суть значно новы, кідь выходиме з реалности, же до жывота їх назад вернула нова політічна сітуація в Европі аж по році 1989. Тота публікація є єднов з проб высвітліня языкового вопросу Русинів у шыршых історічных сувязях і аплікаціов выслїдків ёго рїшіня в 20 ст. на сучасный русиньскый языковый контекст. **Єй приносом є презентація соціолінґвістічного аспекту русиньского языка на Словеньску, значіть проблематікы, яков ся на Словеньску, окрем авторкы, нихто шпеціално не знанимать. Може послужыти як жрідло штудія про научных працовників, котры ся занимають проблематіков взнику „малых“ списовных языків і аналізов їх функчных сфер. Таксамо може быти хосенна і про школьску практіку – вдяка презентації історічного перерізу розвитку языка, котрый по многых сторочах досяг штандардізацію на основі жывого говорового языка Русинів.**

Публікацію сі мож обїднати або купити за ***6 евр*** *на адресї:* ***Svetový kongres Rusínov, Duchnovičovo nam. 1, 081 48 Prešov, Slovensko,*** *kontakt:* ***00421 905 470 884, rusyn@stonline.sk.*** **А. З.**

П О З В А Н Я

Інштітут русиньского языка і културы Пряшівской універзіты в Пряшові Вас позывать на **першый научный семінарь карпаторусиністікы**, якый буде **12. фебруара 2009 о 16. годині** в салї засідань Ректорату ПУ, Нам. леґіонарів 3, 1. шток, ч. дв. 21.

З лекціов на тему ***Карпатьска Русь – реґіон сполужытя народів і народностей без насилства*** выступить професор Торонтьской універзіты і член Кралёвской академії наук Канады – **Павел Роберт Маґочій**.

В проґрамі семінаря буде і презентація найновшых выдань з карпаторусиністікы.

Русиньскый язык може штудовати в комбінації з 10 предметами

Од року 2005 Пряшівска універзіта має право удїлёвати академічный тітул „бакаларь“ по абсолвованю 3-річного штудійного проґраму **Русиньскый язык і література** в комбінації з іншыма предметами в рамках штудійного одбору **Учітельство академічных предметів**.

В академічнім році 2009/2010 Пряшівска універзіта отварять слїдуючі комбінації:

Філозофічна факулта: русиньскый язык і література в комбінації з російскым языком і літератуов, історіов, нїмецькым языком і літератуов,

Факулта гуманітных і природных наук: русиньскый язык і література в комбінації з анґліцькым языком і літератуов, біолоґіов, ґеоґрафіов, словеньскым языком і літератуов, вытварнов выховов, музичнов выховов,

Факулта шпорту: русиньскый язык і література в комбінації з тїлеснов выховов.

В наслїдуючім році ся не отварять штудіум русиньского языка з набоженьсков выховов, але предпокладаме, же по комплексній акредітації, котров в тім періоді переходить Пряшівска універзіта, буде мож отворити дакотры новы комбінації з русиньскым языком, о чім вас будеме вчас інформовати.

Віриме, же высшеуведжены комбінації заінтересують абсолвентів середнїх школ і же проявлять бівшый інтерес о штудіум русиньского языка і літературы, як дотеперь. В рамках того штудія ся можуть веце дізнати нелем о русиньскім языку, літературї, але тыж о історії Русинів, як і о розлічных аспектах русиньской культуры. Штудійный проґрам Русиньскый язык і література є отвореный про каждого, кого інтересує русиністіка і хто перспективно уважує ся нёв занимати на професіоналній уровни. Віриме, же міджі будучіма высокошколаками ся найдуть і такы.

Веце інформацій о можностях штудія на Пряшівскій універзітї найдете на **www.unipo.sk,** а конкретно інформації о можностях штудія русиньского языка і літературы дістанете на телефоннім числї **Інштітуту русиньского языка і културы ПУ 051/77 203 92** або **0907 629 127.** ***-ап-***

Настав час заплатити передплатне на рік 2009

Народны новинкы – **поштов 2. класы:** Словеньско – **8,50 €,** сусїдньї штаты **21 € або 29 $,** остатнї штаты **26 € або 39 $, поштов 1. класы:** остатнї штаты – **30 € або 44 $.**

Русин – **поштов 2. класы:** Словеньско – **5 €,** сусїдньї штаты **20 € або 27 $,** остатнї штаты **23 € або 32 $, поштов 1. класы:** остатнї штаты – **25 € або 34 $.**

Заплатити мож банковым шеком, особно в редакції або на чісло рахунку:**1386912153/0200 у Вшеобецній уверовій банцї в Пряшові.** Інформації к передплатному в банцї:

Name, Address: **Rusyn a Narodny novinky, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, Slovak Republic.** IBAN: **SK5402000000001386912153,** SWIFT: **SUBASKBX, Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, Slovak Republic,** Telex **93 297, 93 347,** over **VÚB, pobočka Prešov, Masarykova 13, 081 86 Prešov.** Details od payment .....

Ваша редакція Вам вшыткым допереду дякує.

Р Е З О Л У Ц І Я

зо засїданя Світовой рады Русинів, Будапешт, 13. 12. 2008

1. Надале платить резолуція написати писма од Світовой рады Русинів (СРР) і од членьскых орґанізацій Світового конґресу Русинів (СКР) до румуньскых амбасад у країнах, де суть членьскы орґанізації СКР, і жадати высвітліня – чом дотеперь (од 9. СКР, 21. – 24. юна 2007 у Мараморош-Сіґетї в Румунії) не є поміщена на будові Містьского уряду (бывшого суду) того міста памятна табла жертвам мараморош-сіґетьскых процесів з років 1913 – 1914. Пропозіцію тексту про членів СРР приготують П. Р. Маґочій і А. Зозуляк.

Термін: **до 13. фебруара 2009** Одповідный: **каждый член СРР**

2. Установити День Русинів у вшыткых країнах, де суть членьскы орґанізації СКР, як то є в Сербії і Мадярьску. Тоты даты послати выконному секретарёви СРР.

Термін: **до 13. фебруара 2009** Одповідны: **окремы члены СРР**

3. В Белеградї в рамках 10. Світового конґресу Русинів будуть гостями влады Сербії посланцї народных парламентів і Европского парламенту з тых країн, одкы суть членьскы орґанізації СКР, зато треба наголосити їх мена, призвіска і адресы выконному секретарёви СРР.

Термін: **до 1. апріля 2009** Одповідный: **каждый член СРР**

4. Наголосити выконному секретарёви і підпредседови СРР мена і призвіска делеґатів і гостїв 10. конґресового засїданя СКР 4. – 7. юна 2009 у Руськім Керестурї і Петровцях. З каждой членьской країны може іти на конґрес 10 делеґатів і 5 гостїв. Окрем того, председа СРР мать право позвати окреме 10 своїх гостїв. На Світовый форум русиньской молодежи в рамках конґресу із каждой членьской країны може прийти по 5 делеґатів.

Термін: **до 30. апріля 2009** Одповідный: **каждый член СРР**

5. Было вырішено, же од 1. до 10. юла 2009 буде Табор русиньскых дїтей у віцї од 12 до 15 років у Ганчаві. З каждой членьской орґанізації СКР може іти по 9 дїтей і єдна доросла особа як допровод. Мена, призвіска і числа паспортів треба наголосити выконному секретарёви СРР.

Термін: **до 15. мая 2009** Одповідный: **каждый член СРР**

6. Послїднї політичны дії на Підкарпатю были предметом многых діскузій. Миколу Бобинця позвали як гостя за послїднїй округлый стіл орґанізованый владов Украіны у Києві. Він быв єдиным представителём закарпатьской мімовладной орґанізації, котрый взяв участь у діскузії. Было вырішено, же Світова рада Русинів мусить дати пропозіцію владї Украінї, жебы внесла до списку національностей про наслїдуюче списованя жытельства (2010 – 2011) національность „Русин“, і жебы міджінародны позороватєлї были притомны на Закарпатю почас списованя жытельства. Одповідны: **П. Р. Маґочій, Ю. Фірцак**

7. Было вырішено, же Світова рада Русинів дасть пропозіцію 10. Світовому конґресу Русинів зволити нового представителя СКР за Украіну. Прічінов того є факт, же „Сойм подкарпатськых русинов“ ся проголосив за політичну орґанізацію („національный парламент“), што є в роспорї зо Становами Світового конґресу Русинів, цілём якого є зъєдиняти сполоченьско-культурны (а не політічны) орґанізації карпатьскых Русинів з розлічных країн. Такым способом Сойм і ёго представитель Михайло Алмашій самы ся дісквалїфіковали з членства у Світовім конґресї Русинів і Світовій радї Русинів. Світова рада Русинів выріїшыла, жебы будучім представителём СКР за Украіну ся стала новостворена асоціація двох або трёх орґанізацій. В сучасности тоту асоціацію репрезентує М. Бобинець (председа єдной із орґанізацій Сойму) і якый буде як позорователь (без права голосованя) на засїданях Світовой рады Русинів до 10. Світового конґресу Русинів. Одповідны: **вшыткы члены СРР**

8. Беручі до увагы формованя новой орґанізації Русинів у Чеській републіцї, треба обговорити, хто в будучности буде репрезентовати тоту країну у Світовім конґресї Русинів: сучасна орґанізація *(Společnost přátel Podkarpatské Rusi)*, або нова *(Klub Rusyniv)*, або асоціація дакількох орґанізацій.

Одповідны: **А. Пілатова, Д. Папуґа, В. Противняк**

9. Представитель Русиньской оброды на Словеньску (РОС) В. Противняк предложыв устно і писмово выпис із резолуції Выконного выбору РОС з 11. 12. 2008 у Пряшові, де ся в пунктї 42/08 пише: *„Членове ВВ РОС ся узнесли, же черяня членства РОС із САРО кажды два рокы у СРР не акцептують з прічіны:*

а) зато, же было міцне порушіня Станов СРР (позн.: такы не екзістують)*, де было змінене узнесїня із засїданя СКР, де было схвалене членство РОС в СКР і зложіня делеґації за Словеньско,*

б) з почеряным Узнесінём членове ВВ РОС не суть згодны.“

Председа Світовой рады Русинів ся мусить стрїтити з председами і челныма представителями обидвох орґанізацій, котры репрезентують Словакію (РОС і Словеньской асоціації русиньскых орґанізацій), абы доріїшыти тот вопрос.

Термін: **до 17. децембра 2008** Одповідный: **П. Р. Маґочій**

10. Надале платить резолуція, жебы ся створёвали секції молодых у членьскых орґанізаціях СКР, котры бы набералі скусености од старшых а поступно могли самостатно робити. Самособов, кідь о то представителї русиньской молодежи в окремых країнах проявлять інтерес.

Термін: **сталый** Одповідный: **каждый член СРР**

11. Надале платить, же кажда членьска країна СКР бы мала предложыти план акцій і дїятельства перед списованём жытельства в окремых країнах в роцї 2010 – 2011.

Термін: **до 13. фебруара 2009** Одповідный: **каждый член СРР**

12. Постарати ся о то, жебы в реґіонах, де жыють Русины, были міджі комісарями списованя главно Русины.

Термін: **до списованя жытельства в окремых країнах** Одповідный: **каждый член СРР**

13. Было выріїшено, же найблизше засїданя СРР буде в Пряшові (Словеньско), а то в семінарній містности Інштітуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты в Пряшові (500 м од готела Дукля) на Намістю леґіонарів ч. 3 од 9.30 до 12.00 год.

Термін: **13. фебруара 2009** Одповідны: **В. Противняк, А. Зозуляк**

Записав: ***А. ЗОЗУЛЯК****, выконный секретарь СРР*

Карпаторусиньскый научный центр в США выголошує каждорічну

Премію Александра Духновіча за русиньску літературу од Штефана Чепы

Премія в сумі тісяч америцькых доларів і в подобі бронзовой сошкы карпатьского медвідя буде присуджена за найлїпшы творы поезії ці прозы написаны по русиньскы, котры были надрукованы за послїднїй 5-річный період.

Премія А. Духновіча помагать хосновaню русиньского языка в літературных творах, котры приносять вызначный вклад до русиньской красной літературы. Премію фінанцує Штефан Чепа з Торонта і придїлює єй Карпаторусиньскый научный центр в США. Книгы красной літературы, надрукованы в роках 2003 – 2007, мають право на премію в роцї 2008. Авторы або выдавателї мусять предложыти 3 екземпларї каждой книжкы з коротков біоґрафіов автора.

1. апріль 2009 року буде послїднїм днём на засланя вшыткых матеріалів.

Членами комісії на посуджіня книжок в р. 2009 роцї суть: Елейн Русинко (США), Марія Павловска (США), Валерій Купка (СР).

Адресы, де треба посылати книжкы:

2 екземпларї: Professor Elaine Rusinko, Department of Modern Languages and Linguistics, UMBC, Baltimore, MD 21250, USA (e-mail: rusinko@umbc.edu), 1 екземпларь: Doc. PhDr. Valerij Kupka, CSc., Važecká 12, 080 05 Prešov, Slovensko

Засїдала рада Сполку русиньскых писателїв

28. новембра 2008 року в просторах Музею русиньской культуры Словеньского народного музею засїдала рада Сполку русиньскых писателїв СР. Членове рады оцінёвали ***Русиньскый літературный алманах на 2008-ый рік***, літературный конкурз з русиньской прозы, поезії, драмы.

Членів рады і авторів літературного алманаху привітав новый председа Сполку русиньскых писателїв **Миколай Ксеняк**, який поінформував о роботї СРПС, о выходї новой поетічной книжкы Штефана Сухого ***Незабудка***. О літературнім алманаху на 2008 рік говорив ёго зоставитель, **Доц. ПгДр. Юрій Панько, к. н.** Він повів, же не вшыткы матеріалы, якы пришли, могли быти публікованы в алманасї, бо не сповнёвали крітерії, же, наприклад духовну поезію мож давати до ARTOSU і под., з чім тяжко мож быти согласным. Натомість але повів: *„Жебы заповнити сторінкы алманаху, я дав до алманаху свої штири матеріалы.“* Находиме ту ёго три переклады з українського языка і скоро 50-сторінковый матеріал з морфолоґії русиньского языка – *Часослово (verbum)* і ёго семантічны катеґорії (стор. 19 – 69), што свідчіть о тім, же скоро половину алманаху занимать якраз тота статя лінґвістічного характеру.

Видно, же авторы ся не горнуть давати матеріалы до алманаху. В переважній мірї в 6-ім выданю алманаху ся публікують староновы авторы як **Миколай Ксеняк, Штефан Смолей, Осиф Кудзей, Юрко Харитун**, але находиме і такых про чітателїв менше знамых авторів як **Осиф Сторіньскый, Петер Ялч, Марґіта Семёнова, Домініка Блашкова, Гелена Ґіцова-Міцовчіна** і іншы. Увагу сі заслужить статя **Василя Хомы** *З історії літертуры факта або документалной літературы ці літературы людьского документу*, яка, окрем іншого, аналізує творы сучасных русиньскых писателїв, творчость якых є звязана з літературов факту (Ш. Сухый, М. Мальцовска, М. Ксеняк, Н. Шкурла).

Літературный конкурз оцінёвали братя Сисаковы – Мирон – прозу, а **Ярослав – поезію і драму.** Вшыткого было приголошных 12 творів, што было квітовано позітівно. Гірше то уж было з умелецьков уровнёв дакотрых творів, а дакотры авторы послали творы, котры уж были публікованы інде, што ся не робить. Як повів Мирон Сисак, в прозї менше бы значіло веце, а Ярослав Сисак підкреслив, же римы бы мали мати совість. Членове пороты высловили неспокійность з тыма авторами, якы послали свої творы по словеньскы, высловили похвалу новым авторам. По отворіню копертток сьме ся дізнали, же до конкурзу ся приголосили такы авторы, як**: Ю. Харитун, Ш. Сухый, О. Сторіньскый, М. Лацова, М. Хомова, К. Мороховічова-Цвик, І. Гопта** і ін. Роздїлены ціны в тот день іщі не были.

В Сполку русиньских писателїв Словакії **обновив своє членство Мґр. Гавриїл Бескид**, якого чітателї знають з книжкы ***Николай Бескид – на благо Русинів*** і з множества статей в *Народных новинках*, в часописї *Русин*, в *Русиньскых народных календарях*. Він є председом Русиньского культурно-освітнього общества А. Духновіча в Пряшові. Сам Г. Бескид подаровав Музею русиньской культуры, конкретно ёго директорцї **ПгДр. Ользї Ґлосіковій, др. н**., в тот день цінны публікації з 19. ст. – штири церьковнославяньскы книжкы *священного писанія*, якы ся находять в ёго богатім пріватнім архіві. **М. МАЛЬЦОВСКА**

Хор із Руського Керестура побывав у Пряшові

Міджі співацькыма хорами, котры выступили на **XVII. річнику Міджінародного фестівалу духовной пісні візантьского обряду 29. новембра 2008 р. в пряшівскім ґрекоактолицькім храмі св. Іоанна Хрестителя,** быв ай **хор Дому культуры з Руського Керестура з Войводины (Сербія). Хор під веджінём діріґенткы Лідії Пашовой** ся запрезентовав высокоякостным проґрамом. В ёго репертоарї было 12 пісень по старославяньскы, за што быв оціненый довгыма аплавзами публікы. В каждім припадї ёго участь была збогачінём главного суботнёго концерту.

Нашы приятелї почас перебываня в Пряшові навщівили ай кріпту під катедралным храмом і поклонили ся памятцї русиньского народного будителя Александра Духновіча при ёго гробі, де заспівали вєдно із священіками Вічную память. Коротко абсолвовали і навщіву в Музею русиньской культуры в Пряшові (*треба чімскоріше консолідовати выставу експонатів музею і інформачны панелы так, як сі то народностный музей Русинів заслужить* – позн. автора).

В недїлю, **30. новембра 2008, хор з Руського Керестура выступив на св. літурґії в катедралнім храмі. Службу Божу одправляли керестурьскый парох о. Малацко і о. Рац**. Шкода, же євангелії і апостолы не были прочітаны у войводиньскім русиньскім языку. Вірници тыж чекали, же ся їм о. Малацко приговорить в проповіди або по Службі Божій. Не стало ся. В пряшівскій катедралї є то так, же вшытко, што „пахне“ русинством, є утисковане, а робить ся вшытко про то, абы Русины не мали шансу ся презентовати. На роздїл од церьковного жывота в Руськім Керестурї, де ся не роблять вірникам такы перешкоды, як у Пряшові, а де церьков підпорує розвой їх культуры і языка. Русины в Руськім Керестурї ся тримають свого, за што їм належить велике узнаня і похвала, а так істо Господу Богу, же їм в тім дїлї помагать.

На конець перебываня хору з Руського Керестура в Пряшові приготовили членове пряшівского катедралного хору св. Іоанна Хрестителя своїм приятелям із „долной землї“ гостину, вєдно ся побавили, поспівали, лїпше ся спознали. **Володимир Малацко**, директор Дому культуры в Руськім Керестурї, подаровав диріґентцї пряшівского хору **Валерії Ґріцововій** образ церькви у Водиці, котра є путницькым центром Русинів-ґрекокатоликів у Войводинї. Прекраснов піснёв *Руснак* ся презентовав із своїм неповторным голосом знамый співак з Руського Керестура – **Михал Бодянець**. При ёго співі многы люде мали слызы у очах. Розговоры з членами хору з Руського Керестура потвердили, же їх національне усвідомліня може быти про Русинів на Словакії прикладом і доказом того, же народ, котрый сі цінить і утримує свій материньскый язык, не загыне ани ся не мусить бояти за свою екзістенцію і ганьбити ся при гробах своїх предків. **Др. Петро КРАЙНЯК,** Пряшів

о. Франтїшек Данцак – знамый кубеколоґ

(Роздумованя при ёго 70-цї)

З історії добрї знаєме, же священици все стояли на челї културного процесу, были нелем душпастырями, але і докторами, учітелями, адвокатами, господарями, а часто прозаіками, поетами, драматурґами, філозофами (А. Духновіч, А. Павловіч, Ю. Ставровскый-Попрадов, Е. Кубек). Жыли вєдно з народом і про народ. І днеська ся найдуть такы жертовны духовны дїятелї, якы роблять, повіджене словами політіка В. Черчіла, ай тогды, кідь іншы ся забавляють. Суть щастливы, кідь можуть быти ужыточныма і чінити добро. К такым належить **о. Франтїшек Данцак,** знамый про нашу русиньску громаду тым, же ся жыво інтересує културно-освітныма снагами Русинів, є членом Сполку русиньскых писателїв, членом Світовой академії русиньской културы, Русиньского културно-освітного общества А. Духновіча в Пряшові. Ай кідь сам походить із словацького (шарішского) села, Русины му приросли к сердцю. Зріс ся з нима як духовна особность, і они ся стали дїлом ёго сердця. Тыма днями він **славить 70 років од свого узрїтя Божого світа.**

Народив ся о. Франтїшек Данцак **9. фебруара 1939 року у Варганёвцях**, окрес Пряшів. По скінчіню основной і середнёй школы у Варганёвцях, Шарішскых Богдановцях і Пряшові, выштудовав Православну богословску факулту в Пряшові (1956 – 1960). В р.1964 ся оженив з Маріёв Петрушовов з Андріёвой, з котров мав двох сынів – Любоміра і Владиміра. В тім же роцї был высвяченый в Андріёвій. Был выменованый за духовного справцю села Грабске, адмініструє парохію в Снакові (вшытко Бардеёвскый окрес). У 1968 по леґалізації ґрекокатолицькой церькви і він ся ку нїй вернув. Од р. 1977 аж до одходу на пензію до 30. юна 2003 року є справцём парохії Кружлёв (тыж окр. Бардеёв). Од 1. юла 2003 р. жыє в Бардеёвскій Новій Всї. Од 1. септембра 2008 по пятёх роках „одпочіваня“ го пряшівскый архієпіскоп і митрополита Монс. ТґДр. Ян Бабяк, СІ, выменовав за віцеканцеларя Пряшівской ґрекокатолицькой митрополії.

Коротко згорнуты жывотны даты о. Франтїшка Данцака у собі скрывають шыроку шкалу ёго духовного і творчого жывота. К ёго жывотному юбілею выходить у выдавательстві *Петра* в Пряшові як друге доповнене выданя Выберова бібліоґрафія публікачной роботы за рокы 1957 – 2008. Строгы чісла суть фасцінуючі. Довєдна ту находиме 1215 зазнамів, ґруп, якы ся уваджають під римскыма чіслами. Находиме ту, наприклад, *II – Книжны выданя* (48), *III – Едіторьскы роботы* (11), *VIII – Популарізачны статї* (430), *IX – Історія – юбілеї* (56), *X – Жывотописы святых* (31), *XIX – Переклады* (10) аж по *XXII – Електронічны медії – ДВД – сценарь* (1).

Розобрати тоты ґрупы окреме бы сі жадало холем моноґрафію, котра наісто чекать выскумників. Нас інтересовав ПаедДр. Франтїшек Данцак як русиніста, літератор, обявлёватель забытого.

Уж довгы рокы ся занимать Ф. Данцак скоро забытым автором Емілом Кубеком (1857 – 1940), родаком із села Штефуров, Свідницького окресу, якый 17 років дїяв у снаківскій парохії, скады одышов до Америкы в р. 1904. Наш юбілант был ним фасцінованый, кідь на нёго упрямив увагу о. Еміл Корба, священик з Бардеёва, якый написав статю *Будителї Бардеёва і околиці*, де споминать Духновіча, Павловіча, але і Еміла Кубека. І так зачав о. Франтїшек докладнїше ся занимати Е. Кубеком, ходив до родного села Кубека Штефурова, до Снакова, обявляв документы, што ся валяли на подї, і піднимав забыте. Першу статю о Кубекови написав у 1996 роцї під назвов *100 років од высвячіня каплічкы у Снакові*. Пак ёго інтерес о Кубека проглубив академік Микола Мушинка, пізнїше академік Павел Роберт Маґочій. І він зачінать перевыдавати за властны кошты книжочку за книжочков о Емілови Кубекови. Родили ся такы ёго публікації, як: *Emil Kubek – kňaz, básnik, spisovateľ, jazykovedec, rodoľub* (Prešov : Petra,

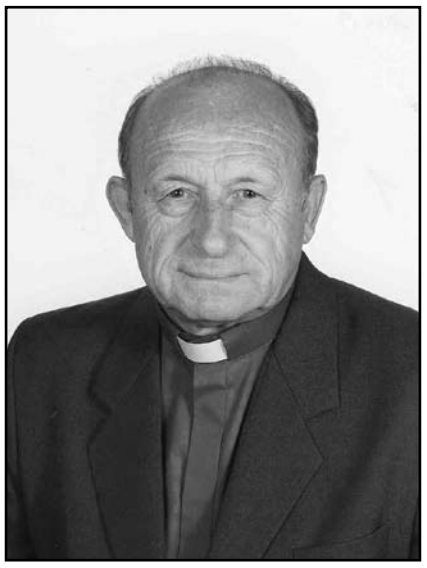

1999, 80 с.), *Emil Kubek 1857 – 1940* (Prešov : Petra, 2004, 40 с.), *Vypijte, kumo* (Prešov : Petra, 2006, 40 с.); едіторьскы роботы: *Emil Kubek: Narodny povisti i Stichi. Výber* (Prešov : Petra, 2005, 70 с.), *Emil Kubek: Autobigrafia* (Prešov : Petra, n. o., 2007, 26 с.), *Emil Kubek: Olga. Narodna teatralna p´esa s pisňami iz amerikanskoj žizni v dvuch aktach* (Prešov : Petra, n. o., 2007, 50 с.), *Snakov v premenách času (Vydané pri príležitosti 150. výročia narodenia Emila Kubeka)* (Prešov : Petra n. o., 2007, 100 с.). Сполуавтором і составителём вєдно з Маріёв Мальцовсков є при выберї Кубековых короткых творів, якый выдав Світовый конґрес Русинів в Пряшові в р. 2007 під назвов *Єдна стріча* (120 с.).

Кажда з тых книжок росшырює кругозор чітателя о Емілови Кубекови, творы якого доднесь на нас дыхають актуалностёв, щавнатым русиньскым языком, теплым, людьскым гумором. Є в них жывот Русина як на русиньскім селї, так і далеко в Америцї. Желанём о. Данцака є выдати ёго 577-сторінковый роман *Марко Шолтыс*, в якім на шырокім умелецькім полотнї описав жывот Марка Фурмана, родака з Краю, якый ся дуже тяжко пробивав в далекім світї. Наконець ся выпрацовав на заможного і почливого чоловіка, господаря, аж го люде зачали кликати „Шолтысом“. Є в тім романї много автобіоґрафічного із жывота самого автора, якого судьба выгнала за море, як і тісячі іншых Русинів. З того аспекту є Кубек невычерьпный, а все в нїм может найти дашто про сучасность. Немала заслуга Ф. Данцака, як і Сільского уряду і дирекції школы в Снакові є в тім, же Основна школа в Снакові несе назву свого облюбленого душпастыря Еміла Кубека. Спомины на нёго суть там доднесь жывы. Ф. Данцак у своїй творчій залюбі пішов іщі дале, написав сценарь к ДВД о Е. Кубекови.

Наш юбілант ся занимать ай творчостёв поета о. Еміла Корбы з Бардеёва, якому тыж присвятив пару публікацій, де спристуoption ёго поезію шыршому кругу чітателїв. Стачіть спомянути ёго едіторьску роботу *ThDr. Emil Korba. Poézia*, яка вышла к 55. роковинам высвячіня і 30. роковинам смерти священика, поета, публіцісты, редактора, ТгДр. Еміла Корбы. Языкова коректура: ПгДр. Валерія Юрічкова (Prešov : Petra, n. o., 2008, 158 с.).

К 10 роковинам од смерти священика і поета вышла книжка Франтїшка Данцака і Монікы Танчаковой під назвов *Vasiľ Kočemba. Kňaz, básnik, redaktor, publicista* (Prešov : Petra, n. o., 2008, 54 с.). В молодости были великыма приятелями. Автор з радостёв споминать на того, може дакус оріґіналного, але щірого і добротного священика, якый мав Божый дар писати поезію. Вєдно штудовали і кінчіли теолоґію. В книжочцї находиме, окрем споминів поеткы Монікы Танчаковой, ай іщі неопублікованы творы В. Кочембы. Він был автором збіркы поезій, яка вышла по українськы під назвов *З неба і землі* (Пряшів : СПВ ВУЛ, 120 с.), пак по словацькы під назвов *Zo zeme i z neba* (Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 1997, 96 с.).

У своїй творчій роботї много сил присвятив Ф. Данцак духовній літературї, был трираз шефредактором *Благовістника*, перекладав жытїя святых, выдав ряд творів о благословеннім Василёви Гопкови, родакови з Грабского, з якым ся добрї знав. Може найзнаміша є ёго книжка *Da vsi jedino budut. Aby všetci jedno boli. Reminiscencie na korešpondenciu s ThDr. Vasiľom Hopkom* (Prešov : Náboženské vydavateľstvo Petra, 2002, 118 с.).

Каждый з высшеспомянутых людей мав на нёго свій вплив і він ся снажив їм быти зато вдячный і тым, же піднимать їх творчость у книжній подобі, приближує тоты особности духовного жывота векшій людьскій громадї. І кідь у своїх церьковных функціях ся находить дость высоко, є оціненый Золотым хрестом (2004), Золотым хрестом з оздобами як ставрофорный протоієрей, котрый му удїлив Монс. ТгДр. Ян Бабяк, СІ, пряшівскый архієпіскоп і митрополита 1. децембра 2008 року, спокійно ходить по земли. Є то Отець, котрому можете отворити своє сердце. Пережывать жывот обычайного смертелника. І нёго ся дотулили траґедії (в єден рік му вмерла жена Марія і 36-річный сын Владимір), і він мав днї безнадїї, кідь сі думав, же страту найблизшых му ніч не нагородить, же жывот не має ціну. Але не є то так. Жывот має найвекшу ціну, повів собі. Главно тогды, кідь чоловік є другым на хосен. Є про што і про кого жыти. Тото сі усвідомлює, главно теперь, кідь має новы задачі. А потїшить го спомин на тых людей, якы го тримлять в чести. Де бы не зашов, до котрого села, ці до Грабского, Кружлёва або до Снакова, всягды го витають як свого отця духовного.

Ним ся став, може, дякуючі молитвам своёй матери. В р. 1946 роцї, было по войнї, кідь уж ся видїло, же буде мір і покій на земли, пришли енкаведісты до дому Данцаковых і одвели ёго отця Андрія нічнов годинов. Нихто не знав де пішов і чом. Плакала мама Анна, плакав 7-річный Ферко, плакав 10-річный Павлик і 2-річна Анька. В Розгановцях Андрій вышмарив родинну фотоґрафію, на яку написав, же го взяли енкаведісты і ведуть на Донбас до банї. Хтось тоту фотку прочітав і дав знати матери Аннї. Тота бідна ся молила і каждый день обіцяла Богови, же кідь ся єй муж верне, та дасть дакотрого дїтвака за священика. Андрій Данцак ся вернув домів по 11-ёх місяцях, праві 6. децембра, на св. Николая, а то был про них вшыткых найвекшый дарунок. Втїк з Донбасу. А хлопці Данцаковы ся обидвоме стали священиками. І сестра ся выдала за священика. Так то, якбач, мало быти. Жывот пожертвованый Богу, але з отвореныма обнятами про каждого, хто го потребує.

Желаєме о. Франтїшкови Данцакови много сил, здоровя, Божой благодати к ёго вызнамному жывотному юбілею. На многая і благая лїта!

Марія МАЛЬЦОВСКА

НЕПРАВОМ ЗАБЫТЫЙ

10. децембра 2008 року минуло 61 років од смерти і 125 років од народжіня нашого вызнамного історіка, літературознателя, языкознателя, публіцісты, священика і культурного дїятеля першой половины 20. ст., доктора філозофії Николая БЕСКИДА (29. 6. 1883 – 10. 12. 1947). Нашы люде о тім великанови русиньской культуры мало-што знають. Є неправом забытый, хоць у своїй добі то был найплоднїшый наш выскумник. Ёго перу належыть понад 11 книжок і множество статей в тогочасній пресї. Нажаль, часть ёго робот зістала в рукописах, але і тото, што вышло, є про нас скоро недоступне. Н. Бескид был із вызнамного, шыроко розгалуженого роду Бескидів, з котрого вышло много учітелїв, священиків, політіків, правників, докторів, ученцїв і іншых высокошколованых людей. Із шырокой плеяды особностей того роду спомяньме холем єдного, а то Антонія Бескида (20. 12. 1855 – 16. 6. 1933) **–** правника, політіка, председу Руськой народной рады в Пряшові (1918 р.), делеґата Паріжской міровой конференції (1918 р.), председу Централной руськой народной рады в Ужгородї (1919 р.), котра прияла резолуцію о припоїню Підкарпатьской Руси к нововзникаючій Чеськословеньскій републіці. В Ужгородї А. Бескид в р.1920 заложыв Руську народну банку а в р. 1920 был выменованый за ґубернатора Підкарпатьской Руси. **Клуб любителїв русиньской історії і культуры при Русиньскій обродї в Свіднику** на честь той вызнамной особности Русинів – **Николая Бескида**, зорґанізовав **11. децембра 2008 бісїду о ёго жывотї, о выслїдках ёго научной роботы і концепцій, з котрых выходив.** Участници бісїды, окрем іншого, могли перепозерати дві ёго книгы **–** „Юлій І. Ставровскій ПОПРАДОВ”, выдану 1929 в Ужгородї і „Karpatorusskaja pravda”, выдану латиніков в р. 1932 в США, і статю „Историческое прошлое Пряшевщины” в алманаху „ПРЯШЕВЩИНА”, выданім в р. 1948 в Празї.

До роспаду австро-угорьской монархії Н. Бескид свої роботы писав по мадярьскы і публіковав у мадярьскых журналах, а по взнику новой ЧСР выключно по російскы. О ёго професіоналности свідчіть і то, же він уж як 20-річный выдав першу свою научну роботу о історії опатства в Таполцу, де доказує ёго славяньскый повод іщі до приходу Арпадовых. А в тім істім роцї был приятый за рядного члена мадярьского історічного общества.

Н. Бескид был русофільской орєнтації, але ёго русскость выходила і сплывала з русинством. Был то великый патріот свого народу і краю, котрым засвятив вшыткы свої силы, а то глубокому познаню ёго історії і культуры з цілём дати Русинам фундованый фундамент про познаня їх поводу і історії, як пише о нїм доцент Василь Хома. При приправі бісїды нам як добре жрідло послужыла і книга ***Николай Бескид на благо Русинів*** **Мґр. Гавриїла Бескида (Ужгород, 2005)**, котрый є сыновцём Николая Бескида. **І. Р.**

Спомин на Василя Кочембу

(10 років од смерти поета, 23. 9. 1937 – 23. 12. 1998)

23. децембра 2008 року минуло 10 років од смерти священика, поета о. Василя Кочембы, родака з Великого Липника, Старолюбовняньского окресу, якый ся до свідмости чітателїв записав і як редактор, публіціста, а главо як поет. Свої поетічны творы публіковав по словеньскы в *Любовняньскых новинах*, в *Слові*, *Благовістнику*, в *Календарю про ґрекокатоликів* часто під псевдонімом **Лацо Дунаєцькый**. Выходили му ай в перекладї на українськый язык в *Новім життю*, *Дружно вперед*, в *Дуклї*. Став ся знамым вдяка зборнику віршів *З неба і землі*, якый вышов по українськы в р. 1997 у Словеньскім педаґоґічнім выдавательстві, оддїлїню українськой літературы в Пряшові на 120 сторінках. Одповідным редактором был знамый українськый поет, родак з Києва, Віталій Конопелець. Є ту передусловіє, же стишкы В. Кочембы перепоетізовав до українського языка із словеньского якраз він, і хоць в книжцї таку інформацію не находиме. В тім самім роцї выходить зборник по словеньскы під назвов „Zo zeme i z neba“ (96 стор.), а то у выдавательстві Міхала Вашка в Пряшові, де ся пише, же стишкы перетлумачів з українського до словеньского якраз автор.

З нагоды 10 років од смерти священика і поета в тых днях вышла книжка **Франтїшка Данцака і Монікы Танчаковой *„Vasiľ Kočemba. Kňaz, básnik, redaktor, publicista“*** у выдавательстві Петра в Пряшові. Зоставитель Франтїшек Данцак єй выдав властным накладом. О. ПаедДр. Ф. Данцакови, днесь віцеканцеларёви Ґрекокатолицькой єпіскопской канцеларії в Пряшові, є знаме, же обявлять забытых авторів, дає до обігу новы факты з їх жывота і творчости. Є то знамый кубеколоґ, автор сценаря відеонагравкы о Емілови Кубекови (2008). Выдав книжку і о поетови Емілови Корбови, а днесь є то Василь Кочемба, ёго приятель з молодости. Выданём книжкы присвячує свій почливый спомин тому Русинови з Великого Липника. Поет собі желав, жебы был похованый під липами коло церькви св. архангела Михаіла у Великім Липнику. І кідь писав по словеньскы, а то чутливо о своїм роднім краю, вышли му творы, в якых глядать свою національну тварь, зістає про нас Русином, о чім свідчіть ёго коріня, ёго одношіня ку русиньскым традіціям, фолклору (Ф. Данцак споминать на „тіпічну русиньску свадьбу“ поета з Аннов Гребіковов в Якубянах 5. фебруара 1959 року).

Споминана книжочка не є россягла, має лем 54 сторінкы, але є набита інформаціями і чітатель має такой перед очіма жывот і творбу Василя Кочембы, ёго душпастырьску роботу в такых русиньскых селах, як: Чабалівцї, Удол, Остурня, Тихый Потік, Сулин, Грабівчік і іншы. Ф. Данцак описує родне село поета Великый Липник, заставлює ся на дїтстві і ёго штудентьскых роках, занимать ся душпастырьсков і літературнов роботов, а наконець споминать смерть і погріб. Другу часть книжкы творять спомины редакторкы, поеткы Монікы Танчаковой, на отця Василя, з якым єй повязовало довгорічне приятельство як поетів, але і як формовательїв змаганя *Поетічна Любовня*, де о. Кочемба аж до своёй кончіны был председом пороты. Дале зоставитель подає выбрану бібліоґрафію робот Василя Кочембы і выносить на світло іщі ёго неопублікованы творы (*Аве Марія, Дунаєць мій, Моніцї Танчаковій, поетцї к народенинам*). Публікація є доповнена фотоґрафіями і пейзажами родного краю поета. **М. М.**

Православна церьков у Смолнику – высвячена

Кідь учуєте даколи говорити о селї **Смолник, респ. Смулник**, такой видите перед собов Стариньску гать, воды котрой затопили 7 нашых русиньскых сел, міджі котрыма было і село Смолник, респ. по *пуйдяцькы* – Смулник. Я вас днесь позывам на навщіву села, котре тыж несе назву Смолник, но оно лежыть в Спіcько-ґемерьскім Рудогорю, при потічку Смолник, окрес Ґелніця.

Тото село мать богату баницьку традіцію, котру заложыли іщі в 12. і 13. сторочу нїмецькы переселенцї-колоністы. Уж в тых часах ту добывали золото, стрібро, мідь і желїзну руду і по спрацованю вывозили за граніцю тогдышнёй угорьской країны. Поступно ся добываня тых суровин зачало обмеджовати і в р. 1990 цалком заникло. Теперь суть у Смолнику фабрикы на спрацованя дерева і строярьскый промысел.

Село днесь мать коло 1260 жытелїв, но в 16. і 17. сторочу то было кралёвске місто. Мало вшыткы выгоды і привілеґії, котры панове своїм містам удїляли.

Так як ся мінив характер роботы, мінили ся і люде. Колись ся ту говорило векшынов по нїмецькы, тыж по мадярьскы, но менше по словеньскы. Днесь є Смолник словеньске село, но у многых родинах чути говорити по україньскы або по русиньскы, бо ту ся у новембрї р. 1994 вернули з Украіны нашы люде і їх родины, котры в р. 1947 оптовали з русиньскых сел на выходнім Словеньску до бывшого Совєтьского союзу. У тых родинах суть і дїти, котры ся уж народили на Україні, но пришли самы, без родічів. Лем у трёх родинах были вшыткы, котры ся народили іщі на Словеньску. Но каждый з них ся хотїв вернути там, де є ёго коріня і де суть похованы їх дїдове і прадїдове.

На околиці Смолника і Праковець жыє веце як 50 такых людей, котры не забыли на свою *руську* віру і голосять ся к святому православію. В р. 1994 заложыли православну церьковну парохію, котра належала к парохії в селї Завадка, котру справовав священик **о. Мілан Ґерка**. За короткый час у Смолнику вытворили самостатну православну парохію із священиком **о. Василём Бобаком**. К тій парохії належать і православны віруючі із сел Угорна, Мнїшек, Штос і Смолницька Гута.

Тота парохія была барз добрї знама через єй пароха – священика отця Василя Бобака, котрый многым людям поміг в їх бідї і при выздоровлїню, а то нелем дома, но і за граніцями нашой країны – на Україні, в Росії, в Чехах, Анґлії і іншых країнах. О тых ёго способностях і благодати од Господа Бога свідчать многы дяковны писма отцёви Василёви од людей, котрым поміг выздоровити ся.

Віруючі православной парохії ся спочатку стрїчали на церьковных обрядах і молитвах в наградных просторах, но од року 2003 зачали будовати свій православный храм.

Велику заслугу на приправі проєкту і забезпечіню фінанцій і матеріалу мать о. **Василь Бобак** праві вдяка своїм знамостям нелем дома, но і за граніцями нашой країны. Матеріална поміч з боку штату майже не приходила, а так церьков люде будовали з дарів властных віруючіх і многых добродителїв і спонзорів.

Новый **Православный храм Покровы Пресвятой Богородиці в Смолнику** добудовали і приправили на высвячіня, котре было **19. октября 2008**.

Архієрейску святу літурґію вєдно з далшыма 12 священиками і **отцём Василём Бобаком** одправляв і церьков высвятив архієпіскоп пряшівскый і цілой Словакії, **Владыка Ян**.

Од скорого рана ку церькви приходили із околишніх православных парохій процесії людей і за співу маріаньскых пісень заповняли просторы нелем водну церькви, но і вонка. Святочну подію высвячіня церькви і святу літурґію слухали із репродукторів, бо цілый простор навколо церькви быв озвученый.

Святу літурґію і цілый церьковный обряд высвячіня церькви спроваджали **церьковнославяньскы** співы **православного хору** із Свідника і україньского хору ***Карпати*** із Кошіць.

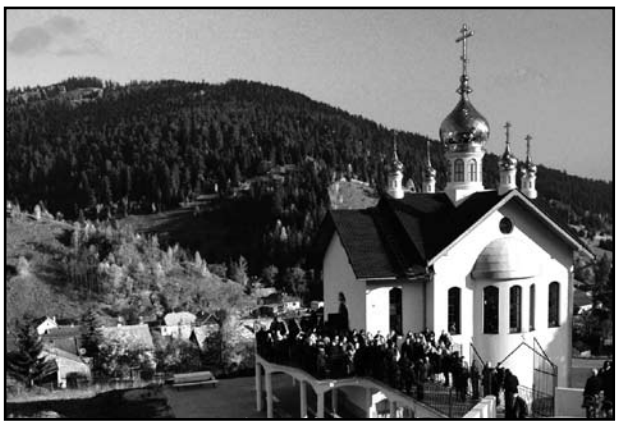

На тім великім церьковнім святї взяли участь і вызначны гостї: представителї Пряшівского самосправного краю, Посолства Україны, Сільского уряду в Смолнику, сполоченьскых орґанізацій, представителї ґрекокатолицькой, римокатолицькой і евангелицькой церьквей, спонзоры і іншы.

Владыка Ян у своїм приговорї высоко оцінив заслужну роботу вшыткых, котры в нелегкых условіях вытворили такый прекрасный центер православія у смолницькій долинї. Отцёви В. Бобакови была удїлена найбівша нагорода – право носити МИТРУ, яке належить лем єпіскопам і вызначным церьковным дїятелям. Было то і найвекше оцінїня ёго дїятелства, яке дістав к своїм 80-м роковинам, котрых ся дожыв в авґустї 2008. І далшы кураторы, орґанізаторы і іншы, котры помагали будовати тот прекрасный божый дом, были оцінены похвалныма ґрамотами і оцінїнями.

По скінчіню церьковного обряду ся люде такой не росходили. Многы зістали у церькви і в тихости ся молили перед іконостасом. Святы іконы на іконостасї, писаны ясныма і веселыма фарбами, припоминали образы врублёвской школы і при добрім світлї через великы окна наводили у віруючіх покій на душі і полеготу на сердцю. У такій чудесній атмосферї каждый обертав свої очі к небесам і молив ся: *Господи, помилуй нас...*

Пообідї за сонячной хвілї было видно з бережка прекрасну панораму смолницькой долины, серед котрой доміновав незвычайный образ архітектуры православной церькви з візантьско-выходныма знаками. Єй пять позолоченых купол на яснім сонцю блискали як звіздочкы. Каждый, хто буде переходити через тот край і увидить тот прекрасный образ, усвідомить сі, же ту бывають і люде інакшого віросповіданя, як тоты, котры ту пережывали в часах давно минулых і найвекшой баницькой славы кралёвского міста Смолник.

По дорозї домів, до Кошіць, мі в голові перескаковали думкы, же нашы люде люблять ходити і стрїчати ся нелем на культурных фестівалах, но і на акціях церьковного характеру. До Смолника пришли православны віруючі із такых сел і міст, як напр.: **Шумяц, Телґарт, Попрад, Вернар, Словінкы, Кромпахы, Койшов, Спіська Нова Вес, Праковце** і іншых. Было ту видно авта зо значками **Бардеёв, Свідник, Стропків**. Великы ґрупы вірників были із **Пряшова і Кошіць**. Міджі собов векшынов люде говорили по нашому – по русиньскы.

Ту треба наісто не першый раз припомянути, же наша православна церьков мать велике значіня нелем при сохранїню нашой *руськой* віры і старославяньского обряду, но і при захрані перед поступнов асіміляціов і заником нашого народа.

Інж. Іван ФРІЦЬКЫЙ, Кошіцї

SIMPLY CLEVER

ŠkodaFabia	**od 8.132,51 €**/245.000,- Sk*	* Zimné komplety ZDARMA
ŠkodaFabia Combi	**od 10.788,02 €**/325.000,- Sk*	* prefinancovanie na "TRETINY"
ŠkodaOctavia Tour	**od 12.447,72 €**/375.000,- Sk*	* Poistenie finančnej straty a proti insolventnosti
ŠkodaOctavia II. (Facelift)	**od 16.928,90 €**/510.000,- Sk	
ŠkodaSuperb	**od 21.576,05 €**/650.000,- Sk	

www.s-autoservis.sk

Už len DVA TÝŽDNE a losujeme výhercu v akcii „Dva za cenu jedného"

Váš predajca vozidiel Škoda:

• Š-AUTOSERVIS VRANOV s.r.o., Hronského 1115, Vranov n. T., Tel. č.: 057/442 47 45, 0907 888 108, e-mail: mericko@s-autoservis.sk

• Š-AUTOSERVIS Vranov, Mierová 99, prev. HUMENNÉ Tel. č.: 057/775 03 42, 0910 311 111, e-mail: hudcova@s-autoservis.sk

Š AUTOSERVIS

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

Выдавать **Русин і Народны новинкы** за помочі Міністерства культуры СР. Шефредактор: Мґр. Александер ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: ПгДр. Анна ПЛЇШКОВА, ПгД. Adresa: **Ľudové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR**. Tel.: 051/772 56 29. Передплатне на рік 8,50 €, до сусїдніх штатів – 21 € або 29 $, до заграніча поштов II. кл. 39 $ або 26 €, поштов I. кл. 44 $ або 30 €, заплатити мож і в редакції, банковым переводом або поштовов поукажков на ч. рахунку 1386912153/0200, Všeobecná úverová banka, pobočka Prešov. Реґістрачне ч. **MK SR 417/91, MIČ 49 438.** Опублікованы погляды дописователїв не мусять быти згодны з поглядами редакції.

Адреса новинок на інтернетї: **www.rusynacademy.sk, http://narodny-novynky.presov.sk,** E-mail: **rusyn@stonline.sk**

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2